

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 07/03/2025 11:27
Sayı: E-120.07.03-1594562

Sayı : E-85112434-610-6359503

Konu : Soru Önergisi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/14114 GK 9
7/14904 GK 11
7/16738 GK 17
7/16897 GK 18

- İlgi : a) 24.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1463078 sayılı yazınız.
b) 09.08.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1474535 sayılı yazınız.
c) 04.10.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1504468 sayılı yazınız.
ç) 07.10.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1505256 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (14 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 53A6E545-E905-4CA1-8D9B-49228F8F8DFE Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>
Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131
<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr>
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurhan TAMER
Araştırmacı

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN LÜTFÜ TÜRKKAN 7/14904 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Ülkemizde, Kosova'daki Türk eserlerinin bakım ve onarım çalışmaları Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığınca koordine edilmekte olup Başkanlık ile ortaklaşa çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü)'ca;

Güneydoğu Avrupa'daki millî kütüphaneler arasındaki kültürel mirası eksiksiz, erişilebilir ve korumalı kılacak güçlü bir ağ kurmak amacı ile oluşturulmuş olan Güneydoğu Avrupa Millî Kütüphaneler Birliği (SEENL); Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Karadağ, Kosova, Makedonya, Romanya, Sırbistan, Slovenya, Yunanistan millî kütüphaneleri ile birlikte ülkemiz Millî Kütüphanesinin de üyesi olduğu uluslararası bir birliktir.

Birliğin 11. Yıllık Toplantısı bu yıl 16-18 Ekim 2024 tarihleri arasında ülkemiz ev sahipliğinde gerçekleştirilmiş, bu kapsamda diğer üye ülke millî kütüphanelerinden temsilciler yanında Kosova Millî Kütüphanesinden Kütüphane Başkanı dahil 2 temsilci ağırlanmıştır.

Bahse konu Toplantıda; ülkemiz Millî Kütüphanesi ile Kosova Millî Kütüphanesi arasında bir mutabakat zaptı imzalanması, bu sayede her iki ülke millî kütüphaneleri arasında karşılıklı olarak ortak araştırma, kültürel faaliyetler, yayın değişimi, kültürel koleksiyonların desteklenmesi, uzman değişimi, uluslararası projeler ve teknoloji alanlarında çalışmalar yapılması hedeflenmiştir.

Toplantıda imzalanmak üzere Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünce hazırlanan Türkçe ve İngilizce taslak metinler, incelenmek ve uygun görülmesi halinde, Dışişleri Bakanlığı marifetiyle ilgili ülke millî kütüphanelerine gönderilmek üzere 5 Ağustos 2024 tarihinde Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığına iletilmiştir.

Bu bağlamda, Dışişleri Bakanlığınca ilgili ülke taraflarına iletilen mutabakat zaptları, Birliğin 11. Yıllık Genel Toplantısı vesilesiyle 18 Ekim 2024 tarihinde, Ankara'da, Türkiye Millî Kütüphanesi ve Kosova Milli Kütüphanesi arasında imzalanmıştır. Söz konusu toplantıda ayrıca, Türkiye Millî Kütüphanesi ile Kuzey Makedonya Ulusal ve Üniversite Kütüphanesi arasında da mutabakat zaptı imzalanmıştır.

Kosova Milli Kütüphanesinin kuruluşunun 80. yıl dönümü vesilesiyle 25 Kasım 2024 tarihinde düzenlenen "Kütüphane Günü" etkinliğine Genel Müdürlüğü temsilen Genel Müdür Yardımcısı Vekili tarafından katılım sağlanmış, ziyaret sırasında iki ülke Milli Kütüphaneleri arasında imzalanan mutabakat zaptı çerçevesinde yapılabilecek iş birlikleri üzerinde görüşmeler yapılmış ve Kosova Milli Kütüphanesinde incelemelerde bulunulmuştur.

2005 yılından bu yana yürütülmekte olan ve kısa adı TEDA Programı olan "Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Türkçe Dışındaki Dillerde Yayımlanmasına Destek Projesi" ile Türk kültür, sanat ve edebiyatının klasik ve çağdaş eserlerinin ilgili ülkelerin tanınmış yayınevlerince Türkçe dışındaki dillere çevrilmesi, o dilin konuşulduğu ülke veya ülkelerde yayımlanması ve tanıtılması amaçlanmaktadır.

Desteğe hak kazanan yayınevlerine Kurul kararları uyarınca, ilgili eserin çevirisi ya da yayımı için mali destek sağlanmaktadır. Destek alan yayınevleri, destek aldığı eseri kendileri ile yapılan sözleşmeyi takip eden iki yıllık süre içinde yayımlamakta ve okurlara sunmaktadır.

2005-2024 yılları arasında Bakanlığımızca TEDA Programı çerçevesinde, 97 ülkeden başvuran 963 yayınevine, 4.234 eserin 64 farklı dilde çeviri ve baskısı için destek verilmiştir. Baskı öncesi destek sağlanan bu eserlerden 2024 yıl sonu itibarıyla 3.390 adedi yayımlanmış ve okurlarıyla buluşmuştur.

2024 yıl sonu itibarıyla Kosova'dan TEDA'ya başvuru yapan 5 yayınevine 43 yazarımızın 86 eserinin Sırpça ve Arnavutça dillerinde yayımı için maddi destek sağlanmıştır. Bu eserlerin 79 adedi yayımlanarak okurların beğenisine sunulmuştur. TEDA kapsamında yürütülen bu çalışmalarda Türkiye ile ilişkide olan kuruluşlar, kültür insanları, Türkologlar ve çevirmenler ile de iş birliği yapılmaktadır.

Bakanlığımız (Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü)'ca;

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile Kosova Cumhuriyeti arasındaki kültürel ilişkiler, 2006 yılında Kosova'ya turne daveti ile başlamış olup ilişkiler karşılıklı turneler ve her yıl 6 farklı şehirde düzenlenen uluslararası festivallere davetler ile devam etmektedir.

Kosova Nafiz Gürcüali Türk Tiyatrosu Bursa'da düzenlenen "Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali"ne ve Konya'da her yıl düzenlenmekte olan "Uluslararası Türkçe Tiyatro Yapan Ülkeler Tiyatro Festivali"ne birçok kez katılmıştır. Ayrıca, Kosova'da yer alan diğer Türk Tiyatroları; Kısa Devre Tiyatro Topluluğu, Uğur Böceği Çocuk Tiyatrosu ve Sanat Tiyatrosu şimdiye kadar festivallere oyunları ile defalarca katılım sağlamıştır.

Konya Devlet Tiyatrosu yapımı "Dördüncü Ay" adlı oyun Kosova Türk Tiyatrosu'nun özel daveti ile 7-8 Eylül 2016 tarihinde iki kez olmak üzere Prizren şehrinde sahnelenmiştir.

8-27 Mart 2017 tarihinde düzenlenen Devlet Tiyatroları, Bursa "Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali"ne Kosova Nafiz Gürcüali Türk Tiyatrosu "Sersem Kocanın Kurnaz Karısı" adlı oyun ile katılmıştır.

Kosova'da bulunan soydaşlarımızın destekleri ile ayakta duran Prizren Kültür Evi Nafiz Gürcüali Türk Tiyatrosu ile önümüzdeki süreçte birçok kültürel etkinlik gerçekleştirilmesi ve bu etkinliklerin Bakanlığımızca 20.12.2017 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Kosova Cumhuriyeti Arasında Kültürel İşbirliği Anlaşması" uyarınca yapılması planlanmıştır. Bu doğrultuda Genel Müdürlüğün katılımı ile 17-19 Haziran 2018 tarihleri arasında Kosova'nın Prizren şehrine resmi bir ziyarette bulunulmuş ve söz konusu ziyarette Nafiz Gürcüali Türk Tiyatrosu ile Genel Müdürlük arasında oyun değişimleri, karşılıklı turneler, özellikle 8-25 Mart 2018 tarihleri arasında Bursa'da düzenlenecek "6. Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali"ne katılımları ve karşılıklı oyuncu ve yönetmen görevlendirilmesi kararlaştırılmıştır.

Bursa Devlet Tiyatrosu bünyesinde 8-25 Mart 2018 tarihlerinde düzenlenen, "Devlet Tiyatroları-Bursa 6. Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali ve 27 Mart - 30 Nisan 2019 tarihlerinde düzenlenen, "Devlet Tiyatroları- 21. Sabancı Uluslararası Adana Tiyatro Festivali"nde Kosova Nafiz Gürcüali Türk Tiyatrosu "Maskeliler" adlı oyunu ile yer almıştır.

Konya Devlet Tiyatrosu bünyesinde 20 Mayıs 2022 tarihinde başlayan "Devlet Tiyatroları- Konya 14. "Bin Nefes Bir Ses" Uluslararası Türkçe Tiyatro Yapan Ülkeler Festivali"nde Kosova'da faaliyet gösteren Türk tiyatrolarından Sanat Tiyatrosu, "Parkta Güzel bir Gün" adlı oyunu sergilemiştir.

Konya Devlet Tiyatrosu bünyesinde 20 Mayıs 2023 tarihinde başlayan "Devlet Tiyatroları- Konya 15. "Bin Nefes Bir Ses" Uluslararası Türkçe Tiyatro Yapan Ülkeler Festivali"ne Kosova Nafiz Gürcüali Türk Tiyatrosu "Sığıntılar" adlı oyunları ile katılmışlardır.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce en çok önemsenen ülkelerden biri olan ve neredeyse her yıl festivallerimizde yer verilen Kosova ile karşılıklı iş birliği çerçevesinde etkinliklerimiz devam edecektir.

Bakanlığımız (Vakıflar Genel Müdürlüğü)'ca;

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün "Hayal Et, Keşfet, Vakfet" gençlik projesi kapsamında Kosovalı üniversite öğrencileri ile Türk üniversite öğrencileri Türkiye ve Kosova'da karşılıklı ziyaretler gerçekleştirmiş ve Türk vakıf kültürünü yakından tanıma fırsatı bulmuş, ortak tarih ve ortak miras konusunda farkındalık yaratılmıştır.

Balkanlarda, kültürel mirasımızın yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması adına 12 vakıf kültür varlığının restorasyonu tamamlanmıştır. Diğer taraftan, içerisinde Türklerin de olduğu Kosovalı ihtiyaç sahibi ailelere 2014 yılından bu yana Ramazan aylarında toplam 51.000 adet kuru gıda kolisi yardımı yapılmıştır.

Bakanlığımız (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı)'ca;

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığınca Kosova'da bulunan Türk dernekleri ve kültür-sanat emektarları ile her sene düzenlenmekte olan buluşma programları, yazarlık ve edebiyat akademileri, sahne sanatları gösterileri ve vefa programları marifetiyle temas sağlanmaktadır.

Başkanlıkça Kosova'daki Türk toplumunun kültür-sanat alanlarındaki çalışmalarına proje ve yayın destekleri sağlanmaktadır. Proje başvuruları tiyatro, müzikal ve yayıncılık gibi muhtelif alanlarda gerçekleştirilmektedir.

Kosova'da mukim Türk kültür ve sanat temsilcileriyle ilgili ülkeye gerçekleştirilen saha ziyaretleri kapsamında muntazaman görüşülmekte olup mevcut temaların devamlılık arz etmesine önem atfedilmektedir. Bununla birlikte, Başkanlıkça yürütülen Soydaş Edebiyatı Destek Programı (SEDEP) kapsamında Kosova'daki edebi ve kültürel eser üretim faaliyetlerinin teşvik edilmesi ve bu doğrultuda eserlerin tanınırlığına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. SEDEP kapsamında eserler farklı dillere çevrilmekte, basım ve tanıtım faaliyetlerine destekler sağlanmaktadır.

Başkanlıkça, Kosova Türk toplumunun önde gelen isimlerinden Prof. Dr. Nimetullah Hafız'a ithafen 2025 yılı içerisinde Vefa Programı düzenlenmesi planlanmaktadır. Başkanlık tarafından 2023 yılının Ocak ayında gerçekleştirilen Türkiye Mezunları Forumu kapsamında Türk kültürüne hizmetlerinden ötürü Yaşam Boyu Onur Ödülü takdim edilen Nimetullah Hafız'a, Vefa Programı tertip edilmek suretiyle onurlandırılması amaçlanmaktadır.

Haricen Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi (BAL-TAM) tarafından beşincisi 2011 yılında Prizren'de gerçekleştirilen Balkan Türkoloji Sempozyumunun devamlılığını teminen altıncısı Başkanlığın da destekleriyle 16-18 Ekim 2024

tarihlerinde Prizren’de gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız (Yunus Emre Enstitüsü)’ca;

Yunus Emre Vakfı, Priştine, Prizren ve İpek’te bulunan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri marifetiyle 2011 yılından itibaren Kosova’da Türkiye’yi, kültürel mirasını, Türk dilini, kültürünü ve sanatını tanıtmaya yönelik faaliyetlerini sürdürmektedir. Yürütülen faaliyetler kapsamında Kosova’da kâin Türk dernekleri ve kültür-sanat emektarları ile etkin bir eş güdüm sağlanmakta olup her yıl birçok başarılı etkinlik gerçekleştirilmektedir. Türkçe eserlerin icra edildiği kadın korolarının kurulması, kültür-sanat emektarlarının eserlerinden müteşekkil resim ve fotoğraf sergilerinin açılması, yazarların katılımıyla edebiyat alanına yönelik panel ve konferansların düzenlenmesi, ulusal ve uluslararası festivallere katılım gibi birçok girişim Kosova’da bulunan Türk dernekleri ve kültür-sanat emektarları ile gerçekleştirilen iş birlikleri kapsamında hayata geçirilmektedir. Yunus Emre Vakfı, belirtilen faaliyet ve iş birlikleri doğrultusunda, söz konusu temasların ve eş güdümün artırılmasını ana misyonlarından biri olarak görmektedir.

Yunus Emre Vakfı tarafından yürütülen faaliyetler, Kosova’da Türk dilinin, kültürünün ve sanatının tanıtılmasını sağlarken bir başka veçhesiyle sadece Türk kültür-sanat emektarlarının değil, ülkede bulunan soydaşlarımızın ve vatandaşlarımızın da kültürel kimliklerini ve millî şuurlarını muhafaza edebilmelerine katkı sağlamaktadır. Bu minvalde, Kosova’daki Türk toplumundan yazar ve şairlerin katılımıyla kitap tanıtım programlarının, konferansların ve seminerlerin düzenlenmesi, ressamların eserlerinin yer aldığı sergilerin açılması gibi muhtelif birçok faaliyete Türk kültür-sanat emektarları dâhil edilmekte ve desteklenmektedir.

Kosova’ya gerçekleştirilen resmî ziyaret süreçlerinin takibi ve organizasyonu ilgili Bakanlıklarımızın riyasetinde yürütülmekte olup Yunus Emre Vakfının Kosova’da bulunan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri, ziyaret programına dâhil edildiği takdirde gerekli hazırlıklar ve çalışmalar yürütülmektedir.

Yunus Emre Vakfının Priştine, Prizren ve İpek’te bulunan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri tarafından her yıl birçok kültür-sanat faaliyeti düzenlenmekte; ulusal ve uluslararası festivaller gibi büyük ölçekli organizasyonlara iştirak edilmekte; yürütülen çalışmaların geleneksel nitelikte değerlendirilebilmesi ve devamlılığın sağlanabilmesi amacıyla uzun soluklu projeler marifetiyle çarpan etkisi yüksek ve etkili faaliyetler hayata geçirilmektedir.

Bakanlığımız (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı)’ca;

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı tarafından Kosova’da;

- 2017 yılında, Kosova Radyosu Türk ve Topluluklar Redaksiyon Ofisleri ile Yönetim Ofisinin Tadilatı ve Donanımı,
- 2018 yılında, Yetimlik ve İnsani Yardım Konulu “Tahta Kılıç” Filminin Desteklenmesi,
- 2018 yılında, Prizren Tanıtım Videosunun Hazırlanması,
- 2018 yılında, Tokat-Zile’den Prizren- Mamuşa’ya Uluslararası Kültür Köprüsü Sempozyumu,
- 2020 yılında, “Balkanların Kadim Halkı Goralılar ve Gorance Dili” ve “Priştine’de Türk Varlığı ve Türkçe” Kitaplarının Basımı,
- 2021 yılında, “Bir Kadın Bir Hikâye-2 (Kosova-Priştine)” Konulu Çalıştayın Desteklenmesi,
- 2021 yılında, “Kosova-Prizren ve Yöresi Osmanlı Türkçesi Kitabeleri” Kitabının Basımı,
- 2022 yılında, ART Theatre Tiyatro Topluluğu’nun Konya Festivaline Katılımı,
- 2022 yılında, Prizren İlahileri Kitabının Tanıtımı ve Konserin Düzenlenmesi,
- 2022 yılında, “Mitroviça Türk Ağzı, Dil ve Kültür” Kitabının Basımı,
- 2023 yılında, Balkanlar’da Türkler ve Türkçe Kongresi,
- 2023 yılında, Balkan Türk Müziği Derneği’nin Desteklenmesi,
- 2024 yılında, “Gilan Türk Ağzı, Ses Bilgisi-Metin - Sözlük” Kitabının Basımı,
- 2024 yılında, “Prizren Türk Şehir Tiyatrosu” Monografisinin Basımı,
- 2024 yılında, “Kosova Türk Ressamları” Resim Sergisinin Desteklenmesi,
- 2024 yılında, Mamuşa 15. Uluslararası Domates Festivali’ne Destek sağlanması projeleri gerçekleştirilmiştir.